

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2013 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko **A. S.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 18 września 2013 r. w sprawie o sygn. akt III C 2442/13

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że je uchylić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 września 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie o sygn. akt III C 2442/13 umorzył postępowanie w sprawie.

W uzasadnieniu sąd podkreślił, zarządzeniem z dnia 26 lipca 2013 r., doręczonym pełnomocnikowi powoda w dniu 1 sierpnia 2013 r., wezwano go do uzupełnienia braków formalnych pozwu poprzez przedłożenie pozwu na urzędowym formularzu P wraz z odpisem, podpisanie pozwu w sposób czytelny umożliwiający identyfikację osoby podpisującej pozew ze wskazaniem aktualnego adresu miejsca zamieszkania strony pozwanej oraz przedłożenie pełnomocnictwa procesowego, na które powoływano się wnosząc pozew w niniejszej sprawie wraz z ciągiem pełnomocnictw i ewentualnie odpisami dokumentów rejestrowych powoda celem wykazania, iż osoby, które udzieliły pełnomocnictwa procesowego, były umocowane do składania oświadczeń woli w tym zakresie, w terminie dwutygodniowym pod rygorem umorzenia postępowania. W zakreślonym terminie wpłynęło pismo pełnomocnika powoda wraz z pozwem i odpisem pozwu na urzędowym formularzu P. W treści ww. pisma pełnomocnik powoda nie wskazał jednak aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego.

Przepis art. 505 (37) § 1 k.p.c. przewiduje, że „po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych w art. 505³³, 505³⁴ oraz 505³⁶ przewodniczący wzywa powoda do usunięcia braków formalnych pozwu oraz uzupełnienia pozwu, w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana – w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. W przypadku nieusunięcia braków formalnych pozwu sąd umarza postępowanie”.

Zgodnie z art. 126 § 2 k.p.c. pierwsze pismo procesowe w sprawie powinno zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania strony.

W świetle powyższego sąd stwierdził, iż obowiązkiem powoda w procesie cywilnym jest wskazanie adresu strony przeciwnej, w taki sposób, aby możliwe było doręczanie jej odpisów pism, wezwań, czy zawiadomień, w sposób umożliwiający realne podjęcie przez pozwanego kroków zmierzających do obrony jego praw w toku postępowania.

Przed zainicjowaniem postępowania powód winien sprawdzić, czy adres strony pozwanej jest aktualny. Pełnomocnik powoda zarówno w pozwie wniesionym w postępowaniu elektronicznym, jak i uzupełnionym pozwie w postępowaniu uproszczonym wskazał taki sam nieprawidłowy adres pozwanego - S., ul. (...). Jednocześnie podkreślił, iż podziela stanowisko Sądu Okręgowego w Szczecinie wyrażone w sprawie II Cz 1767/12, iż po przekazaniu sprawy w sytuacji art. 505³⁷ § k.p.c. powód winien wskazać aktualny adres pozwanego stosownie do treści art. 187 k.p.c. Jedyną okolicznością usprawiedliwiającą ponowne wskazanie adresu tożsamego z adresem wskazanym w pozwie w elektronicznym postępowaniu upominawczym byłyby wykazanie, iż pozwany ponownie zamieszkał pod adresem wskazanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Stąd też z uwagi na niewskazanie aktualnego adresu pozwanego niemożliwym jest skuteczne doręczenie mu odpisu pozwu, a tym samym niemożliwe jest nadanie sprawie dalszego biegu przed Sądem Rejonowym.

Zażalenie na postanowienie sądu złożył powód i zaskarżając je w całości wniósł o uchylenie i przekazanie sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie art. 505³⁷ § 1 k.p.c. w zw. z art. 126 k.p.c. w az. Z art. 499 pkt 4 k.p.c. poprzez niewłaściwą interpretację i nieprawidłowe zastosowanie i umorzenie postępowania mimo uzupełnienia przez Powoda braków formalnych pozwu w wyznaczonym terminie.
2. naruszenie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. przez jego niezastosowanie i umorzenie postępowania mimo złożenia przez Powoda wniosku o zawieszenie postępowania w sytuacji uzasadniającej zastosowanie ww. normy.

W uzasadnieniu podał, że art. 505 (37) k.p.c. odnosi się do formy wniesionego pozwu, tj. przeniesienia jego treści z formy elektronicznej np. na formularz P. W pozostałym zakresie stosuje się inne właściwe normy. W praktyce funkcjonowania sądów powszechnych na terenie kraju najczęściej spotyka się wezwania do uzupełnienia formy pozwu oraz danych o właściwości umocowania pod rygorem umorzenia postępowania, zaś dostarczenia dokumentów wymienionych w liście dowodów wskazanej w pozwie elektronicznym pod rygorem negatywnych skutków procesowych, natomiast wskazania nowego, aktualnego adresu pod rygorem zawieszenia postępowania zgodnie z treścią art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. Tak więc zastosowanie rygору zawieszenia w wypadku braku możliwości wskazania innego adresu Pozwanego w określonym terminie jest spotykane. Szczególnie w sytuacji braku faktycznego zweryfikowania adresu Pozwanego przez e Sąd.

Dodał, że jako wyjątek od zasady norma 505(37) k.p.c. nie może być traktowana rozszerzająco. W przeciwnym wypadku może dojść do pomniejszenia praw strony powodowej. W wypadku podejmowania czynności zmierzających do ustalenia danych w dostępnych bazach (Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA) w praktyce zajmuje okres nawet kilku miesięcy przed uzyskaniem odpowiedzi; w okresie krótszym niż 2 miesiące jest w to zasadzie bardzo mało prawdopodobne, zwłaszcza wobec związanych z ostatnią nowelizacją Kodeksu postępowania cywilnego zwiększoną ilością wniosków składanych do najróżniejszych instytucji gromadzących dane niedostępne w inny sposób wierzycielom. W takim wypadku strona w odniesieniu do innych trybów postępowań znajduje się z nieuzasadnionych przyczyn w zdecydowanie gorszym położeniu procesowym, nie mając w zasadzie możliwości faktycznych wykonania zarządzenia Sądu I instancji tak, by zachować skutki związane z pozwaniem i wniesieniem opłat. Jak zaś wynika z uzasadnień projektów norm pochodzących od ustawodawcy (wykładnia autentyczna) wprowadzenie upominawczego postępowania elektronicznego miało na celu nie tylko przyśpieszenie procedowania, ale również poprawienie pozycji procesowej uczestników postępowania w odniesieniu do poprzedniego stanu. Dzięki ww. trybowi postępowania miała się polepszyć ogólna sytuacja polskiego sądownictwa i możliwości skutecznego dochodzenia roszczeń, które w poprzednim stanie rzeczy oceniano również w kręgu judykatury jako znacznie utrudnione faktycznie. Interpretacja ww. norm dokonana przez Sąd I instancji w zasadzie jest zaś powrotem do obarczania strony powodowej nadmiernie uciążliwymi konsekwencjami zachowania Pozwanego.

Nadto, strona powodowa mimo zgromadzenia informacji we wskazanym zakresie w zasadzie nie ma pewności, czy są one aktualne, ponieważ niejednokrotnie faktyczny adres stałego pobytu osób fizycznych nie pokrywa się z ich adresem zameldowania lub deklarowanym adresem zamieszkania.

Powód zaznaczył też, że sąd I instancji nie zawiesił postępowania w okolicznościach, które uzasadniały zastosowanie tego rozwiązania. Treść pism procesowych w kontekście sytuacji strony w postępowaniu nie powinna być interpretowana w taki sposób, który uniemożliwia jej skorzystanie z posiadanych uprawnień, mimo dołożenia starań, by doprowadzić do skutecznego wniesienia powództwa. Powód wskazał adres uprzednio wskazany z pozwu elektronicznym jedynie po to, by dochować formy pozwu określonej art. 126 k.p.c. Sformułował jednoznacznie wnioski o zawieszenie postępowania, powołując się na brak żądanych informacji do ostatniego dnia terminu procesowego. Informacja dotycząca adresu w kontekście ww. wniosku zamieszkania nie powinna być zatem potraktowana jako nieuzupełnienie braku formalnego pozwu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Jak stanowi art. 505³⁷ § 1 k.p.c., w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. z 2013 r. poz., 654) po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych w art. 505³³, 505³⁴ oraz 505³⁶ przewodniczący wzywa powoda do usunięcia braków formalnych pozwu oraz uzupełnienia pozwu, w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana - w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. W przypadku nieusunięcia braków formalnych pozwu sąd umarza postępowanie.

Zakres związanych z tym czynności, przewidzianych dla przewodniczącego, nie ma związku z formą wniesienia powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz formą, w której nastąpi przekazanie akt sprawy z tego postępowania. Uzupełnienie braków formalnych pozwu może zatem dotyczyć dołączenia pełnomocnictwa (art. 126 § 3), czego nie wymagają przepisy regulujące elektroniczne postępowanie upominawcze. Wezwanie o uzupełnienie tego rodzaju braków następuje pod rygorem umorzenia postępowania, w terminie dwutygodniowym, a zatem dłuższym niż przy wniesieniu pozwu. Rozwiązanie zakładające umorzenie postępowania w przypadku nieusunięcia braków formalnych pozwu podyktowane jest założeniem, że nie byłoby prawidłowe dokonanie zwrotu pozwu w sytuacji, w której toczyło się już elektroniczne postępowanie upominawcze (przynajmniej w zakresie koniecznym dla dokonania oceny istnienia podstaw do wydania nakazu zapłaty), a postępowanie toczące się po przekazaniu sprawy jest jego kontynuacją. Wezwanie do „uzupełnienia pozwu” nie jest związane z brakami formalnymi, lecz innymi jego wymogami i nie dotyczy ich rygor umorzenia postępowania (Dariusz Zawistowski, Komentarz do art. 505(37) Kodeksu postępowania cywilnego, stan prawny 01.03.2013 r.).

O tym, jakie wymagania formalne winien spełniać pozew stanowi art. 126 k.p.c. § 2 tego przepisu w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 172, poz., (...)) mówi, że gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz przedmiotu sporu, pisma zaś dalsze - sygnaturę akt. Miejsce zamieszkania to nie tylko wskazanie miejscowości, w której dana osoba przebywa z zamiarem stałego pobytu (art. 25 k.c.), ale jej dokładny adres, zaś siedziba stron to miejscowość, w której ma siedzibę organ zarządzający danej osoby prawnej (art. 41 k.c.). W świetle regulacji z art. 126 § 2 k.p.c., obowiązkiem powoda jest, więc oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby przeciwnika. Obowiązkiem tym nie jest natomiast oznaczenie adresu prawidłowego, pod którym strona pozwana istotnie - w chwili wytoczenia powództwa - zamieszkuje.

W tej sprawie powód oznaczył miejsce zamieszkania strony pozwanej. Nie było, więc przesłanek do uznania, że na etapie przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu, zachodziły podstawy do oceny, że pozew był dotknięty brakiem formalnym. Inną rzeczą jest natomiast to, że adres podany przez powoda okazał się nieprawidłowy, w skutek czego Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty. Wskazania nieaktualnego adresu strony pozwanej nie można jednak utożsamiać z brakiem adresu w ogóle. Są to dwie odmienne sytuacje. W

sposób odmienny procedura cywilna reguluje także skutki niewykonania przez powoda zobowiązania w zakresie nie wskazania adresu strony pozwanej jak i nie wskazania aktualnego czy prawidłowego adresu. Przyjęcie stanowiska odmiennego prowadziłoby do niczym nieuzasadnionego różnicowania sytuacji powoda występującego z pozwem w elektronicznym postępowaniu upominawczym i powoda występującego z pozwem w innym postępowaniu, w wypadku wadliwego li tylko określenia adresu strony pozwanej. Do tego zaś brak jest podstawy prawnej.

Na skutek podania nieprawidłowego adresu pozwanej niewątpliwie zaistniała przeszkoda w doręczeniu pozwanej nakazu zapłaty. Na obecnym etapie postępowania nie można z tego powodu nadać sprawie dalszego biegu, a to z uwagi na brak możliwości dokonania prawidłowego doręczenia w rozumieniu przepisów art. 131 i nast. k.p.c. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest jednak niewskazanie przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanej, o którym mowa w art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c., nie zaś- wniesienia przez powoda pozwu dotkniętego brakiem formalnym z art. 126 § 2 k.p.c.

Zaakcentować przy tym należy, że jak uznał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 października 2013 r. (sygn. akt III CZP 63/13) po uchyleniu nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym i przekazaniu sprawy do sądu właściwego na podstawie art. 505[34] § 1 w związku z art. 502[1] § 1 i art. 499 pkt 4 k.p.c. sąd - stosując art. 505[37] § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 6 lipca 2013 r. - może zawiesić postępowanie bez wzywania powoda do wskazania właściwego adresu pozwanego (art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 1 k.p.c., postanowił jak w sentencji.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)